

JOZEFOVI STRAKOVI

15. sept. 1945

Do Prahy prichádza zástupca Vatikánu na rozhovory o úprave pomeru medzi Československom a Sv. Stolicou. Je možné pomerne krátkou cestou dosiahnuť úpravy pomerov medzi najvyššou správou cirkvi katolíckej a nami v našich intenciách. Podajte láskave konkrétne návrhy, ktoré problémy majú byť riešené ihneď. Sám mám na mysli toto:

1. Okamžité odňatie jurisdikcie nad prinávrateným územím Ostrihomskej arcidiecéze a obnovenie stavu do 2. novembra 38.

2. Odvolanie biskupov, ktorí sa previnili proti slovenskej národnej cti a proti Československu (Buzalka, Nécsey, Vojtaššák).

Neviem, či sú ešte ďalšie problémy obdobnej naliehavosti. Ak sú, treba ich vymenovať.

Ráďte v poradí dôležitosti uviesť všetky otázky, ktoré treba riešiť. Ku každej otázke navrhnete riešenie s odôvodnením, prečo to treba riešiť tak, ako to žiadame. Týka sa to menovite odvolania biskupov — tu treba uviesť, čím sa menovaní biskupi previnili a prečo nie je možné, aby zastávali v ČSR biskupské úrady. Podanie treba odovzdať dr. Clementisovi, ktorý je nateraz v Bratislave. Ak by ste nestihli osobne mu veci odovzdať, pošlite to za ním urýchlene do Prahy alebo mu to odovzdám sám v Prahe.

Povereník:
L. Novomeský

Nevedno, kde vec „zaspala“, ale štátny tajomník Vl. Clementis napísal svojmu priateľovi 31. I. 1946 celkom úradne, hoci zhovievavo:

„Vážený pán povereník, hovoril som posledne zase s Msgr. Fornim o biskupskej otázke na Slovensku. Tvr-

dil, že list slovenských biskupov nepozná. Dal som mu preto kópiu tohto listu. Keď som urgoval konečné stanovisko Vatikánu vo veci Vojtaššáka a Buzalku, pripomenul mi právom, že som mu sľúbil o nich dodať presný materiál obviňujúci ich z neprístojného chovania. Častejšie som o tom s Tebou hovoril a Ty si mi materiál o tom zabudol poslať a ja zase som ho zabudol urgovať. Daj ho preto zostaviť dákym právnikom.

Srdečne Ťa pozdravuje Vl. Clementis.“

Menovaní biskupi sa pred súd nedostali. Až v januári 1951 sa konal proti biskupom: J. Vojtaššákovi, M. Buzalkovi a P. Gojdičovi.